

VEŘEJNÉ ZAKÁZKY A EFEKTIVNOST

Aneb co všichni řeší a na co Vy stále hledáte odpověď...

Zdroje

- Prezentace z valné části vychází z publikace Jana Pavla (2013)
- Jan Pavel (2013) Veřejné zakázky a efektivnosti, Ekopress, Praha, 2013. ISBN 978-80-87865-04-0
- Publikace je dostupná u nás v knihovně a dokonce je v elektronické verzi.
- Dalším velmi významným autorem, který řeší problematiku veřejných zakázek a efektivnosti je František Ochrana <https://fsv.cuni.cz/contacts/people/29279467>

Ekonomická efektivnost a veřejné zakázky (Pavel, 2013, 10)

- „Samuelson – Nordhaus (1991). *Situace je efektivní, pokud je dosaženo absence plýtvání*“
- *Efektivností budeme tedy chápat takovou alokaci zdrojů, kdy je dosaženo maximální hodnoty přínosů (které je možné měřit například užitky) na jednotku nákladů.*
- *Lze vyjádřit vztahem*

- $E = B/C$, kdy E – koeficient efektivnosti, B – přínosy (užitky) z vyprodukovaných statků, C – náklady na jejich produkci.

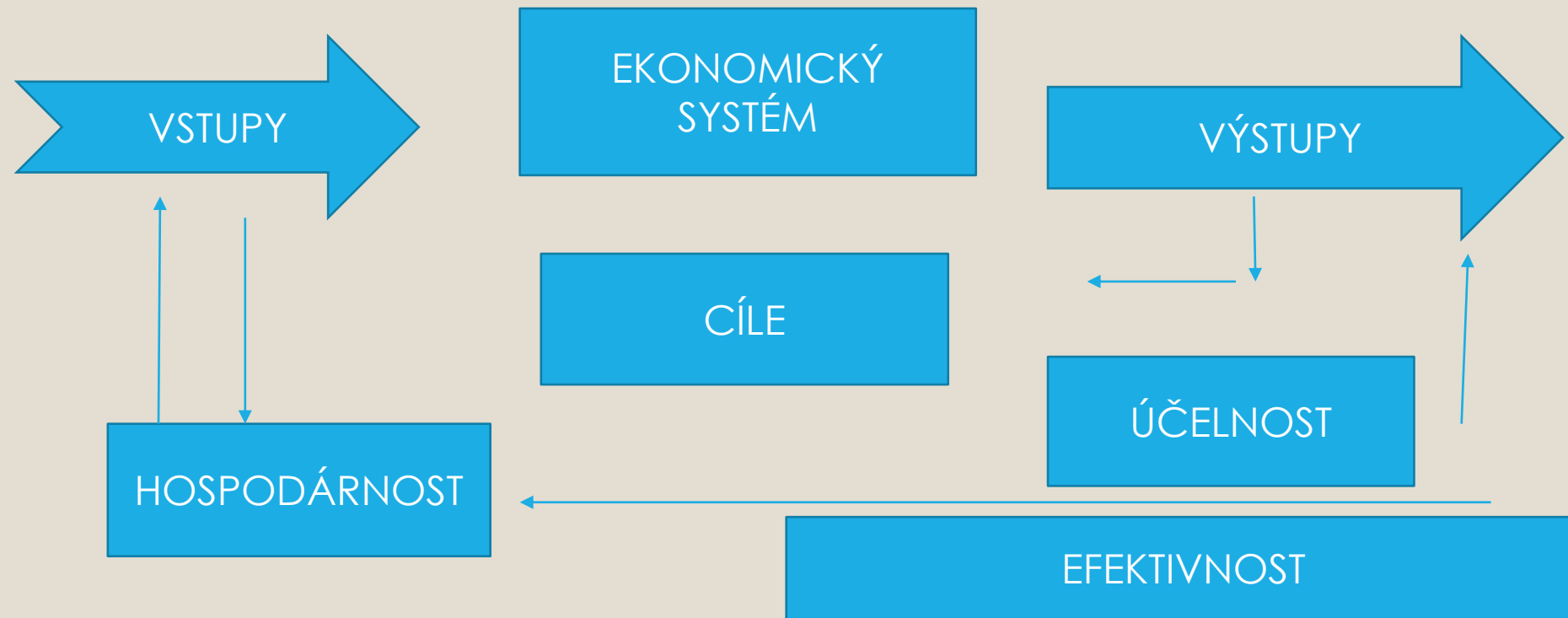
Velmi oblíbené 3E a veřejné zakázky

- Economy, Efficiency, Effectiveness
- V podstatě to dle Pavla (2013) znamená odpovědět si na dvě základní otázky.
- Jsou věci dělány správně?
- Jsou dělány správným způsobem?
- Soukromý sektor má k dispozici ukazatel ziskovosti, prostřednictvím něhož získá velmi snadno odpověď na výše uvedené otázky.
- Veřejný sektor takový ukazatel nemá. Veřejným projektem (veřejnou zakázkou) zajišťuje statky a služby, které pak ale spotřebitelům nabízí bezplatně, nebo za sníženou cenu.
- **Hospodárnost máme vyřešenou relativně snadno** – sledujeme, zda vstupy potřebné k realizaci projektu byly pořízeny v potřebné kvalitě za nejnižší cenu. To znamená, zda službu, nebo statek jsme zajistili co nejlevněji to šlo za předpokladu, že neutrpěla na kvalitě (potřebné, nutné úrovně – možno představit jako určitý standard). U VZ potřebnou kvalitu zakomponujeme do předmětu veřejné zakázky a následně prostřednictvím stanovení technických a kvalifikačních předpokladů ji zajistíme. Prověříme, zda toto splňují přijaté zakázky a pak jednoduše vybereme tu s nejnižší cenou – velmi snadno můžeme soutěžit na cenu. Poznámka: Zadavatel musí sám určit standard statku (služby) a popsat jej prostřednictvím technických podmínek.

3E pokračování..

- **Účelnost** se posuzuje zda veřejný projekt splnil cíle respektive uspokojil potřeby, na které byl zaměřen. Poznámka: Cíle samozřejmě musíme definovat a tak, aby byly měřitelné. Příklad: Modernizací školy chceme dosáhnout energetickou úsporu. Možno měřit prostřednictvím kWh a tu následně vyjádřit v peněžních jednotkách. Následně mohu vybírat takovou variantu, která nejvíce uspokojí moji potřeba (znamená nejvyšší tepelnou úsporu). Zřejmě využiji pro hodnocení nákladů životního cyklu.
- Efektivnost – dává do vztahu přínosy projektu k jeho nákladům a posuzuje tedy náklady na jednotku výstupu, tzn. vyberu takovou variantu, kdy dosáhnu ↑ rozsahu služby (statku) ↑ kvality statku (služby) a ↑ přínosů

Schéma vazeb

Ochrana (2006)

Institut veřejných zakázek a problém neefektivnosti

- Cílem IVZ spolu se zákonem o finanční kontrole a zákonem o rozpočtových pravidlech je zvýšení efektivity veřejných výdajů
- Veřejná zakázka = VEŘEJNÝ VÝDAJ

Problém korupce a vztahu k VZ – jak měřit?

- Používá se CPI ukazatel => existuje přímo úměrný vztah mezi mírou korupce a objemem veřejných investic..(Tanzi-Davoodi (1997))
- Vliv úředníka => hodnotící kritéria
- Vliv úplatků => sklon k externí produkci
- Míra konkurence na nabídkové straně => čím ↑ tím ↑ důvěryhodnost trhu VZ

Vztah mezi mírou korupce a vlivem míry konkurence na výslednou cenu

- „U států s nízkou mírou korupce je výsledná cena zakázky jen velmi málo ovlivněna počtem podaných nabídek“

X

„Země s vyšší mírou korupce => dodatečná nabídka znamená významný pokles vysoutěžené ceny“

⇒ **Země s ↑ mírou korupce a ↓ počtem nabídek mají pravděpodobně značné mezery v efektivnosti veřejných výdajů**

Neefektivnost veřejných zadavatelů

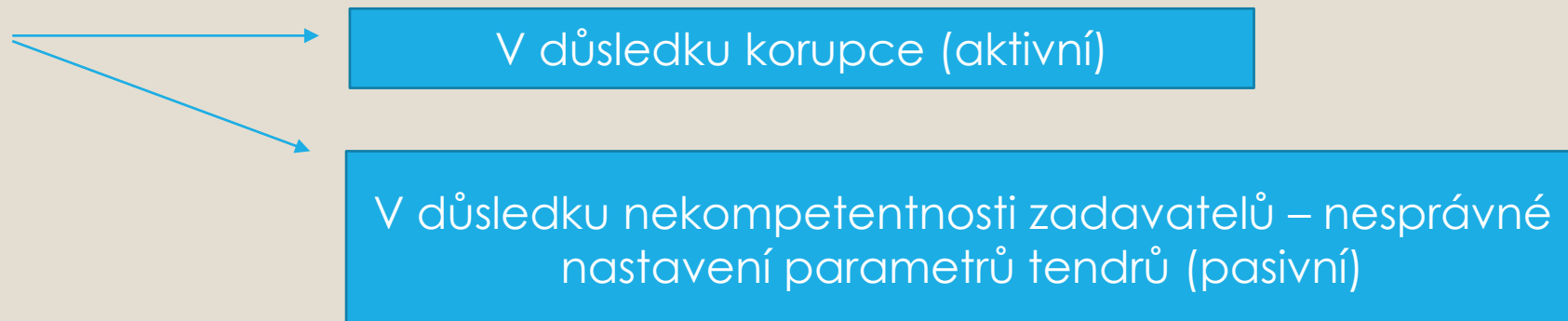
- Jsou veřejní zadavatelé méně efektivní než standardní soukromé subjekty?

PŘEDPOKLADY PRO EXISTENCI NEEFEKTIVNOSTI:

- Absence ziskových motivů
- Oddělení rozhodovatele od spotřebitele nakupovaného statku

(Bandier et al 2008)

Předražení veřejných zakázek

O problematice efektivnosti VZ

také...

- Martin Schmidt (2017) Efektivnost institutu veřejných zakázek a její determinanty. Disertační práce. MU Brno. Dostupné na https://is.muni.cz/auth/th/b6p75/disertacni_prace.pdf
- „Současně patří veřejné zakázky z hlediska korupčního rizika k nejvíce ohroženým oblastem veřejného financování. Kromě objemu transakcí a příslušných finančních zájmů narůstá riziko korupce i díky složitosti procesu, úzké spolupráci mezi státní a soukromou sférou a množství zúčastněných stran. Podle Zprávy OECD o zahraniční korupci (2014) se veřejné zakázky podílejí více než polovinou na všech korupčních případech (následuje celní odbavení, upřednostnění jedné ze stran, zvýhodněný daňový režim, povolovací řízení, prodej důvěrných informací a prodej viz).“ (Transparency International, online) viz <https://www.transparency.cz/projekty/ferove-verejne-zakazky-v-esi-fondech/>
<https://www.transparency.cz/wp-content/uploads/2019/03/Férové-veřejné-zakázky-v-ESI-fondech-Příručka-pro-zadavatele.pdf>

Děkuji za shlédnutí.

Pokud se nepodařilo přispět k objasnění, prosím směřujte na mě co Vám chybí, co ještě je třeba dovysvětlit, apod.

Diskutovat můžeme třeba zde..

https://teams.microsoft.com/l/channel/19%3a2796e30900e84584a18f5dca106265d7%40t_hread.tacv2/Obecn%25C3%25A9?groupId=439135b2-6d0b-4ec7-aeee-e6e16e08713f&tenantId=11904f23-f0db-4cdc-96f7-390bd55fcee8

Budu se těšit 😊